U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **E. B.,** zastoupený Mgr. Ivo Chmelařem, advokátem se sídlem Dlouhá 13, Litoměřice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 1. 2011, č. j. 63 Az 43/2019 – 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému advokátovi stěžovatele Mgr. Ivo Chmelařovi **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2400 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 26. 1. 2011, č. j. 63 Az 43/2019 – 20, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného (dále jen „ministerstvo“) ze dne 15. 8. 2009, č. j. OAM-4789/VL-18-08-2009, kterým byla stěžovatelova žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 352/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“).

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval tím, zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Kasační stížnost ve věcech azylu může být přijata k věcnému projednání jen tehdy, jestliže přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. K tomu dochází v případě, že důvodem podání kasační stížnosti je *„(...) natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce*

– pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti soudů." (Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 41, dostupný na www.nssoud.cz.) Takovým případem může být podle citovaného rozsudku také situace, kdy krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, či hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Pro vyhodnocení žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné je rozhodný zejména obsah tvrzení stěžovatele v žádosti o mezinárodní ochranu a v následném pohovoru. Úkolem ministerstva není a ani nemůže být domýšlení důvodů, jež žadatel neuvedl. Tento závěr vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publ. pod č. 181/2004 Sb. NSS, podle kterého „[s]*právní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g)* [pozn. NSS: dnes upraveno v písm. f) zákona o azylu] *téhož zákona zamítne.*"

Z obsahu správního spisu, především ze žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany a také z protokolu o pohovoru, je podle Nejvyššího správního soudu patrné, že těžištěm problémů stěžovatele bylo zejména jeho finanční strádání v zemi původu a že žádost o udělení mezinárodní ochrany je pak vedena v první řadě snahou zlegalizovat svůj pobyt v České republice za účelem nalezení práce. Tomuto závěru nasvědčuje i skutečnost, že stěžovatel přicestoval do České republiky již 13. 10. 2008 a o udělení mezinárodní ochranu zažádal o více než devět měsíců později. Snaha legalizovat pobyt na území České republiky přitom není zákonným důvodem pro udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12 zákona o azylu. V tomto směru lze odkázat např. na rozsudek ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 – 44, www.nssoud.cz. Jednání soukromých osob, jak jej popsal stěžovatel v kasační stížnosti, tedy že by se mělo jednat o mstu, která je hlavním důvodem odchodu stěžovatele ze země původu, neodpovídá tvrzením stěžovatele ve správním řízením, tedy ani skutkovým okolnostem, z nichž vycházelo ministerstvo při svém rozhodování a které následně shodně zhodnotil krajský soud.

Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl žádné důvody, pro které by měla být jeho kasační stížnosti posouzena jako přijatelná. Obava z ohrožení života v zemi původu není ještě sama o sobě důvodem pro udělení azylu v jiné zemi. Ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu musí být prokázáno, že jde o obavu z pronásledování proto, že žadatel má určité politické přesvědčení, vyznává určitou víru, patří k určité národnosti, rase, určité sociální skupině či pohlaví (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2006, č. j. 4

Azs 46/2005 – 80, ze dne 20. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 - 58, publ. pod č. 1347/2007 Sb. NSS, ze dne 10. 1. 2007, č. j. 6 Azs 80/2006 - 64; ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 81/2006 – 85, a ze dne 18. 7. 2007, č. j. 9 Azs 33/2007 - 78, všechny dostupné na www.nssoud.cz). Jak uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 – 54, www.nssoud.cz, *„obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.“* Vyhrožování, či útoky ze strany soukromých osob nelze podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu, vyplývá, že politický systém v zemi původu dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny (viz např. rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 – 36, nebo rozsudek ze dne 27. 2. 2006, č. j. 4 Azs 182/2005 – 60, oba dostupné na www.nssoud.cz).

K námitkám, že si ministerstvo neobstaralo potřebné informace o situaci v zemi původu stěžovatele, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že žadatel o mezinárodní ochranu musí v žádosti uvést skutečnosti, z nichž dovozuje, že se nachází v postavení, pro něž mu svědčí některý z důvodů pro její udělení (např. rozsudek ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63, www.nssoud.cz), a musí rovněž unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby (např. rozsudek ze dne 29. 5. 2009, č. j. 4 Azs 83/2008 – 69, www.nssoud.cz). Ministerstvo pak logicky při posouzení žádosti včetně případného zjišťování obecné situace v zemi původu žadatele vychází z jím uvedených skutečností a důvodů. V dané věci však stěžovatel odůvodnil svou žádost problémy se soukromými osobami, které však nesouvisely se žádným z důvodů pro udělení kterékoliv z forem mezinárodní ochrany. K námitce stěžovatele, že se ministerstvo náležitě nezabývalo dostupností ochrany ze strany státních orgánů, je třeba v prvé řadě uvést, že se stěžovatel nikdy se svými problémy s vydíráním soukromými osobami na mongolské státní orgány neobrátil, takže nemůže azylově relevantně tvrdit, že by toto jednání tolerovaly či nebyly schopné jí zajistit účinnou ochranu. Rovněž netvrdil, že mongolské policejní či jiné státní orgány nejsou schopny či ochotny ochranu poskytnout. Ministerstvo proto nepochybilo, když nezjišťovalo podrobnosti o současné situaci v Mongolsku, neboť by takový postup byl nadbytečný. Názor, že povinnost správního orgánu zjistit úplně a přesně skutečný stav věci je limitována tvrzeními žadatele o azyl, Nejvyšší správní soud dále vyjádřil např. v rozsudku ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, nebo v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, oba www.nssoud.cz. Poukázat lze rovněž na rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, ve kterém Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g)* (nyní se jedná o § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu – pozn. NSS) *téhož zákona zamítne. Nedojde-li k zamítnutí žádosti ve lhůtě 30 dnů od zahájení správního řízení, vydá správní orgán negativní rozhodnutí dle § 12 citovaného zákona; to však neznamená, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a činit posléze k těmto důvodům příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 spr. ř. má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení*

uvedl.“ Nejvyšší správní soud dále také již opakovaně judikoval, že: „[n]*euvádí-li žadatel o azyl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., jde o žádost zjevně nedůvodnou, kterou lze zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu při dodržení lhůty uvedené v § 16 odst. 2 tohoto zákona*“, viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 - 48, či dále že „[z]*amítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné [§ 16 zákona o azylu], znamená, že neprobíhá dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu*“, viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 48, oba rozsudky na www.nssoud.cz.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky obsažené v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Proto byla shledána nepřijatelnou a byla podle § 104a s. ř. s. odmítnuta.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát a podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle ust. § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží ustanovenému zástupci odměna za jeden úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti) ve výši 2100 Kč a dále podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč, celkem tedy částka 2400 Kč. Zástupce stěžovatele požadoval také odměnu za převzetí a konzultaci. Podle ust. § 11 odst. 1 písm. a) citované vyhlášky náleží odměna za převzetí a přípravu zastoupení, je-li právní služba poskytována na základě smlouvy, zatímco je-li klientovi zástupce ustanoven, jak tomu bylo v daném případě, náleží podle ust. § 11 odst. 1 písm. b) citované vyhlášky odměna jen tehdy, byla-li uskutečněna první porada s klientem. Z obsahu spisu však nijak nevyplývá, že k této poradě došlo. Proto Nejvyšší správní soud odměnu za takový právní úkon zástupci stěžovatele nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. prosince 2011

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu